

Voortbestaan van Mariakerk in Renkum staat opnieuw op het spel na oordeel van rechtbank

Het voortbestaan van de Onze Lieve Vrouw Ten Hemelopnemingkerk in Renkum staat opnieuw op het spel. Deze kerk is in 2021 aangewezen als gemeentelijk monument zodat het gebouw niet kan worden gesloopt. Maar dat beperkt de mogelijkheden om een nieuwe bestemming te geven aan de kerk, stelt de parochie. Die stapte naar de rechter en kreeg gelijk.

Suzanne Huibers 25-10-24, 17:00

de Gelderlander

De twee laatste katholieke kerken in de gemeente Renkum gaan dicht. Door het teruglopend kerkbezoek wil de Titus Brandsmaparochie de kerken in Oosterbeek en Renkum sluiten. De bedoeling is dat beide gebouwen worden verkocht.

Stichting Maria van Renkum vreest het voortbestaan van de Mariakerk en vroeg vijf jaar geleden de monumentenstatus aan om sloop te voorkomen. Het ging de stichting niet alleen om behoud van het gebouw, maar ook de rol die Renkum speelt als bedevaartsoord. Het zogeheten genadebeeld van Maria, gemaakt in 1350, staat sinds 1380 in Renkum. Dit beeldje trekt al eeuwen mensen naar Renkum om het te eren.

Het gemeentebestuur liet daarop onderzoek doen en oordeelde dat de kerk een bijzonder gebouw is. Hij is gebouwd in vroege expressionistische stijl en is een ontwerp van Joseph Cuypers, de zoon van de bekende architect Pierre Cuypers.

Cultuur-historisch belangrijk

De rechtbank oordeelt nu dat burgemeester en wethouders voldoende hebben gemotiveerd waarom de kerk cultuur-historisch belangrijk is. Maar concludeert dat zij onvoldoende hebben aangetoond dat zinnig hergebruik nog mogelijk is als het gebouw een monument is.

Het gemeentebestuur heeft hier wel onderzoek naar gedaan, maar alleen gekeken naar een maatschappelijke functie zoals een medisch gezondheidscentrum. Echter, onderzoek naar of daar wel behoefte aan is, ontbreekt.

Daarom kan het college niet aantonen dat de gebouw als monument nog rendabel te exploiteren is, oordeelt de rechtbank.

Zinvol hergebruik

Burgemeester en wethouders moeten nu aantonen of zinvol hergebruik mogelijk is. Dat vraagt meer onderzoek en een nieuwe afweging van het college. Onduidelijk is of dit lukt en of het gemeentebestuur dit voldoende kan aantonen.

De sloophamer dreigde al, maar nu viert deze kerk het eeuwfeest en zijn er zelfs nieuwe plannen

Een paar jaar geleden hing in Renkum de sloophamer als een zwaard van Damocles boven het aan het begin van de Dorpsstraat gelegen kerkgebouw. Parochianen sprongen ervoor in de bres. De Stichting Maria van Renkum werd opgericht om het op een duurzame wijze te behouden.

Marc Nickel 06-09-23, 12:56

de Gelderlander

Komend weekend viert de Onze Lieve Vrouw ten Hemelopneming (OLV) kerk in Renkum toch haar eeuwfeest. Zaterdag wordt het dorpscentrum vanaf

14.00 uur toneel van een heuse processie, met een replica van het Mariabeeld. „En met muziekinstrumenten en koorleden”, zegt Henk ter Elst van de werkgroep 100 jaar kerkgebouw.

Oude kerk was te klein

Het kerkgebouw is op 11 september 1923 ingewijd door aartsbisschop mgr. Van de Wetering. Deze kwam in de plaats van een Waterstaatskerk, die te klein bleek. Het nieuwe gebouw werd ontworpen door Jos Cuypers, een zoon van de bekende architect Pierre Cuypers.

Karakteristiek voor de OLV kerk is het Mariabeeld. Dit rond 1350 gemaakte beeld stond al in 1380 in een kapelletje in Renkum, waar pelgrims uit alle windstreken naartoe trokken. In 1928 keerde dit beeld na talloze omzwervingen terug en werd Renkum weer een bedevaartsoord.

Zwaar beschadigd

Tijdens de Tweede Wereldoorlog raakte de kerk zwaar beschadigd. Het Mariabeeld vond een toevluchtsoord in de kluizen van het Kröller-Müller museum in Otterlo. De beschadigde glas-in-loodramen, het altaar, orgel en angelusklok werden in de jaren erna vervangen en vernieuwd.

Een ander kenmerk van de kerk is het eromheen gelegen processiepark. In 2011 en 2012 werd dit verwaarloosde park nieuw leven ingeblazen. „We legden dat voor aan toenmalig pastoor Henri ten Have, die ons daarin steunde”, zegt parochiaal voorganger Marijke van Silfhout, die de iconen voor het park vervaardigde.

Ook veel niet-kerkgangers

Op voorspraak van Ten Have werd het park ingericht als rozenkranspark, om meer belangstelling te wekken voor de bedevaarten. Dit in 2012 officieel geopende *Rosarium Mariae* is overdag open en trekt veel belangstellenden. „Daaronder zijn ook veel niet-kerkgangers”, zegt Van Silfhout.

Ook het kerkgebouw zelf is overdag toegankelijk voor bezoekers. „Mensen komen er voor de rust of om een kaarsje op te steken”, zegt secretaris van de locatieraad Louis Slangen. De kerk kreeg in 2020 de publieksprijs bij de verkiezing tot meest gastvrije kerk van Oost-Nederland.

Europese lijst van gastvrije kerken

Ook staat het vooralsnog als enige Nederlandse kerk op de Europese lijst van gastvrije kerken *Open Churches*. Dit past bij het naar buiten treden van de kerk. „We richten ons daarbij op iedereen, gelovig en niet-gelovig”, zegt voorzitter John Bartels van de Stichting Maria van Renkum.

Toen het parochiebestuur het voornemen om het kerkgebouw af te stoten naar buiten bracht, richtte een groep parochianen in 2019 deze stichting op. „De bedevaartskerk heeft mede door het karakter ervan, het Mariabeeld en het processiepark een brede functie”, stelt Bartels.

Nieuw zwaard van Damocles?

De garantie is dat het gebouw tot 2026 open blijft. Volgt dan een nieuw zwaard van Damocles? De stichting staat open voor een eventuele overname van het gebouw. „We hebben plannen, onder meer voor een uitbouw van de pastorie”, zegt Bartels.

Zondag vindt om 10.00 uur een eucharistieviering plaats, gevolgd door een feest met activiteiten. Ook wordt het jubileum opgeluisterd met een fototentoonstelling en magazine, die deze maand zal verschijnen. In oktober volgt een uitgebreid fotoboek met teksten.

